

JAK BYLO JŮ A HELE, NEMOCNÉ

Jana **Procházková** Táňa **Matoušková**

Tuto knížku vydalo **Občanské sdružení HAIMA CZ** se sídlem v Praze

Autorská práva na použití postaviček **Jů, Hele a Muf** laskavě poskytly
Ing. Marie Holá a Česká televize

Náklady na vydání publikace jsou částečně hrazeny
z dotace **Ministerstva zdravotnictví ČR**

Prosinec 2008

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ HAIMA CZ

Klinika dětské hematologie a onkologie

Fakultní nemocnice Motol

V Úvalu 84, 150 06 Praha 5

www.haima.cz

JAK BYLO JŮ A HELE, NEMOCNÉ

Jana **Procházková** Táňa **Matoušková**

Jednoho dne zazvonil zvonek u dveří dětské hematologie a onkologie v Motole a ve dveřích se objevili dva chlupatí kamarádi. Děti měly radost – myslely si, že za nimi **Jů** a **Hele** přišli na návštěvu.

Jenže když se sestřička zeptala: „Co vy tady?“ **Hele** jí odpovědělo: „Mě bolí břicho a nožičky a tady mé milé plyšové **Jů** bolí pořád hlavička a dělají se mu modřiny, když se **bouchne**.“

A tak sestřička zavolala pana doktora a uložila ty dva do postýlek na jednom volném pokoji.

Pan doktor je oba prohlédl a přemýšlel, co by jim asi mohlo být. Jenže to není tak jednoduché – na to ani pan doktor většinou nemůže přijít sám. A tak si zavolal pomocníky.

Nejdříve sestřička změřila oběma **fyziologické funkce** – tlak krve, tělesnou teplotu, kyslík v krvi, počet dechů za minutu...

Měla na to spoustu přístrojů a **Hele**, které je trochu bojácnější, začalo plakat, že to bude bolet. **Jů** vědělo, že to nic není, a tak kamaráda utěšovalo: „Nebojte se, mé milé plyšové **Hele!**“

2/ fyziologické funkce

Pak přišla další sestřička a odebrala oběma **krev** z ruky.
To už se začali bát a plakat oba dva.

Sestřička byla hodná, oba pěkně pohladila a vysvětlila jim,
že to jen trošku štípne jako včelka. Protože oba už žihadlo
od včelky dostali, věděli, že se to dá vydržet.

Sestřička dala oběma obrázek za statečnost a pan doktor
je za chvíli poslal na další vyšetření.

To vám bylo běhání po celé nemocnici! Ještě, že sestřička posadila **Hele** na sedačku s kolečky, jinak by to jeho bolavé nohy asi ani nevydržely.

Paní doktorka se jim podívala do krku, oba otevřeli pěkně pusy a řekli **ÁÁÁ**. To se jim povedlo moc hezky.

Na **antropologii** je zvažili a změřili výšku. **Hele** mělo radost, protože se ukázalo, že když se postaví rovně, není zase o tolik menší než **Jů**.

Nakonec jim paní doktorka ještě zjišťovala vrstvu podkožního tuku.

Jú se trochu ostýchalo, ale dopadlo dobře, protože jí zdravě. Zato **Hele** by se občas místo řízků a hranolek mělo zakousnout raději do ovoce a zeleniny!

PEDIATRIC AOXOLOGY IN THE CZECH REPUBLIC

Knowing that to achieve a growth diagnosis in a patient with the most difficulties should be familiar with the most effective method for the diagnosis of the growth diagnosis is probably evaluation of the patient's growth curve, the most effective method is special research programs which contain growth curves. Such data are available in publications in the Czech Republic.

For making the growth diagnosis it is most important the previous growth data are included in the "Health and Nutrition Record" which is used to cover children up to about 10-15 years old. In the 1990s the "Health and Nutrition Record" also contains a special anthropological section with the recommendation concerning measurement.

The basis in the pediatric school in the Czech Republic, where pediatric auxology is included in the curriculum and medical auxology is a special part of pediatric training. The basis also offers professional education in the field. Furthermore we published the first Czech monograph on the growth of the child and adolescent. (Kuczmarski, 1990)

Cooperation with the Czech company "Slovakia" and Department of Pediatrics of the Faculty of Medicine and Hospital (Slovakia) was established.

Special research program "Growth II" The program mathematically processed anthropometric data using the latest computer methods and anthropometric curves have been created which include the diagnosis of growth disorders.

Results are reported to experts' explanatory texts. The program "Growth II" analysis also the genetic growth potential of the child (parental anthropometric height) which measured the father and mother and their growth data available for diagnosis.

"Growth II" was distributed to pediatricians in the Czech Republic. Several changes in the knowledge of growth curves.

The program mathematically processed anthropometric data using the latest computer methods and anthropometric curves have been created which include the diagnosis of growth disorders.

Results are reported to experts' explanatory texts. The program "Growth II" analysis also the genetic growth potential of the child (parental anthropometric height) which measured the father and mother and their growth data available for diagnosis.

"Growth II" was distributed to pediatricians in the Czech Republic. Several changes in the knowledge of growth curves.

The program mathematically processed anthropometric data using the latest computer methods and anthropometric curves have been created which include the diagnosis of growth disorders.

Results are reported to experts' explanatory texts. The program "Growth II" analysis also the genetic growth potential of the child (parental anthropometric height) which measured the father and mother and their growth data available for diagnosis.

"Growth II" was distributed to pediatricians in the Czech Republic. Several changes in the knowledge of growth curves.

The program mathematically processed anthropometric data using the latest computer methods and anthropometric curves have been created which include the diagnosis of growth disorders.

Results are reported to experts' explanatory texts. The program "Growth II" analysis also the genetic growth potential of the child (parental anthropometric height) which measured the father and mother and their growth data available for diagnosis.

"Growth II" was distributed to pediatricians in the Czech Republic. Several changes in the knowledge of growth curves.

The program mathematically processed anthropometric data using the latest computer methods and anthropometric curves have been created which include the diagnosis of growth disorders.

Results are reported to experts' explanatory texts. The program "Growth II" analysis also the genetic growth potential of the child (parental anthropometric height) which measured the father and mother and their growth data available for diagnosis.

Na **neurologii** jim zase ukázali takové divné kladívko
a Jůheláci si mysleli, že budou zatloukat hřebíčky.

Ale kdepak! Tohle kladívko bylo na ťukání do kolínka a lechtání na nožičkách. A zrovna **Jů** je strašně lechtivé! Takže se oba chlupatí kamarádi přestali bát úplně, a dokonce se tam zasmáli.

Paní doktorka ještě chtěla vidět, jestli **Hele** umí natáhnout obě ruce před sebe a sáhnout si ukazováčkem na nos.

Jenže to nešlo. Paní doktorka nevěděla, že Jůheláci nemají ukazováčky.

A tak musel stačit palec. Ale s ním se to podařilo bez chyby.

Jů ještě muselo jít kvůli bolavé hlavě na **EEG**. To vám bylo ale divné vyšetření! **Jů** dostalo na hlavu čepici a začalo hledat plavky a bazén. Všichni okolo se divili: „Na co plavky?“ „No mám přece na hlavě koupací čepici!“

Jenže ta čepice vůbec není koupací – jsou v ní dírky, do kterých paní doktorka stříkačkou dávala gel, aby přístroj, který snímá činnost mozku, fungoval správně. Jůheláci si mysleli, že jim přístroj namaluje, co se jim v noci zdálo, ale byly tam jen samé divné čáry. Pan doktor podle nich pozná, jestli **Jů** nemá v hlavičce něco, co mu způsobuje bolesti.

Jak ti dva uviděli stříkačku, tak se zase rozplakali, ale nakonec se ukázalo, že nejhorší na tomhle vyšetření bylo, že **Jů** mělo od gelu úplně slepené chlupy na hlavě a muselo si hlavu důkladně umýt.

Ted' už byli oba kamarádi opravdu unavení a prosili sestřičku, aby je dala spinkat. Jen si chvílku odpočinuli a sestřička přiběhla s kapkami do očí. To bylo nepříjemné.

Na **očním** to už znali. Oba se trochu styděli, že ještě neznají písmenka, a tak paní doktorka musela vytáhnout tabulku pro malé děti. To už šlo Jůhelákům dobře – ukazovali, kam směřují nožičky od písmenka **E**. Jestli nahoru, dolů, doprava nebo doleva.

Jů si ještě vyzkoušelo brýle, protože trochu hůř vidí do dálky. Až se bude učit číst, bude brýle potřebovat, jinak by špatně vidělo na tabuli.

Po večeři přišla sestřička a přinesla prášky. **Jů** je bez řečí spolkló, ale **Hele** nechtělo – že ho bolí břicho a bude blinkat a prášky nechce... a kdesi cosi.

A opravdu. Prášky i večeře skončily v emitní misce.

Když to uviděl **Muf**, ještě více zezelenal. Chvíli to vypadalo, že i on bude jednu miskú potřebovat.

Jenže ty prášky byly moc důležité. A tak se nedalo dělat nic jiného, než zavést milému **Hele** hadičku do žaludku a všechny léky – a hlavně pití – dávat do ní.

Hadička mu koukala z nosu, takže vypadal jako slon s chobotem.

Sestřička přišla Jůhelákům udělat **bilanci tekutin**. Změřila jim, co vyčůrali, a spočítala, co vypili. A nestačila se divit – nevypili skoro nic! Vymlouvali se, že neměli čas a pak zase žízeň – no však takové výmluvy všichni známe.

To ale na sestřičku neplatilo. Hned to běžela říct panu doktorovi, protože věděla, že by to mohl být velký problém.

Bolení hlavy i břicha by mohlo být od toho, že málo pijou!

„Jenže to není jisté, musíme všechna vyšetření dokončit, abychom nic nezanedbali,“ řekl pan doktor. To už ale oba Jůheláci pěkně spinkali.

Ráno sestřička přišla s teploměrem, změřila Jůhelákům teplotu a na stoleček jim postavila skleničku.

„Na co je ta sklenička?“ Sestřička jim vysvětlila, že se do ní mají vyčůrat. To nebylo nic nepříjemného, to zvládli.

Muf už poskakoval po oddělení a přemýšlel, co by provedl, aby děti i Jůheláky rozveselil.

„Co budeme dneska dělat?“ zeptali se Jůheláci sestřičky.

„Včera jsme nestihli všechna vyšetření, tak je musíme dokončit. Ale hlavně budete oba dva hodně pít!“

„Když my nemáme žízeň.“

„To se ale bude pan doktor zlobit a asi se těžko uzdravíte, když nebudete poslouchat. – Musíte vypít každý aspoň jednu velkou dvoulitrovou láhev vody! Jinak byste zase mohli dostat hadičku do břicha – a to by se vám určitě nelíbilo.“

„To bude těžké,“ povídá Jů, „to asi nezvládneme.“ Ale dali se do toho. Ráno k snídani vypili hrneček čaje a hned chtěli další. Při vizitě za to dostali velkou pochvalu i od pana doktora.

٧٥

Po vizitě sestřička odvedla **Jů** a **Hele** na **EKG**. Tenhle přístroj maloval skoro stejné čáry jako včera **EEG** – tentokrát ale ze srdíčka. Bylo jim to trochu divné, ale protože to nebolelo, byli spokojení, že mají srdíčko v pořádku.

A teď hurá na **rentgen**! To už věděli, že se nemají čeho bát.
Jen fotky chtěli vidět hned – jestli jim to sluší, když se při
fotografování tak hezky usmívali.

Nejlepší byl **ultrazvuk**. S panem doktorem byla legrace – polechtal jim břicho a díval se přitom na televizi.

Jů a **Hele** se jen divili, proč si pouští takový divný černobílý film a ne nějakou pohádku. Vysvětlil jim, že se jim dívá do břicha. To bylo zajímavé!

Když se vrátili na oddělení, řekl jim pan doktor, že jim musí udělat ještě dvě taková nepříjemná vyšetření.

První byla **sternální punkce** – **odběr kostní dřeně**.

Aby se nebáli, dostali do kanylky od sestřičky lék **Dormicum**, po kterém měli legrační nápady, dokonce se smáli, jako by byli opilí, a hlavně si z vyšetření vůbec nic nepamatovali. Přitom jim pan doktor odebral trochu kostní dřeně.

Když už byli tak hezky veselí a trošku uspaní, udělala jim paní doktorka hned to druhé slíbené vyšetření – **lumbální punkci**.

Oba dva říkali, že po té mastičce, kterou jim sestřička namazala na záda, je to bolelo vlastně jen trošku.

Divné bylo, že po lumbální punkci museli ležet hlavou dolů a sestřička se na ně chodila pořád dívat, jestli nezvrací a nebolí je hlavička. **A celé tři hodiny si nesměli sednout!**

„No, taky se to nakonec dalo vydržet,“ řekli si **Jů** a **Hele**.

Potom už jen leželi v posteli a polykali léky, které jim sestřička přinesla. Tentokrát už bez řečí a hlavně oba závodili, kdo toho víc vypije.

Hádali se, kdo má víc čárek za hrnečky, až z toho sestřičku málem rozbolela hlava. Poslala je na chvíli do herny, ať si hrají třeba v kuchyňce nebo na počítači a do večera se už nehádají.

Ráno, když se vyspali, jim sestřička změřila teplotu i krevní tlak.

Potom přišel pan doktor na vizitu. Poslechl si srdíčko, zeptal se jich, jak se mají a co ty jejich bolesti.

Byl moc rád, že už se jim vede lépe. Oznámil Jůhelákům, že skoro všechna vyšetření byla v pořádku, jen musí ještě brát prášky, na které jim napíše recept do lékárny.

Za týden přijdou na kontrolu na ambulanci. Jestli k těm lékům ale nebudou hodně pít, tak si je pan doktor v nemocnici zase nechá! To Jůheláci určitě nechtěli, protože se blížila neděle, a kdo by vysílal pohádky pro děti?

Slíbili, že budou všechno poctivě dodržovat, poděkovali panu doktorovi, udělali pá pá sestřičkám a už utíkali domů za uličníkem **Mufem!**

trademark **Jů, Hele, Muf** ® Česká televize

text © Jana Procházková, 2008

© Občanské sdružení **HAIMA CZ**, 2008

© Česká televize, 2008

photos © Jan Zavřel, Jiří Černovský, 2008

Vydalo **Občanské sdružení HAIMA CZ**

Klinika dětské hematologie a onkologie

Fakultní nemocnice Motol

V Úvalu 84, 150 06 Praha 5

Náklady na vydání publikace jsou

částečně hrazeny z dotace

Ministerstva zdravotnictví ČR

JAK BYLO JŮ A HELE NEMOCNÉ

autor Jana Procházková, Táňa Matoušková

redakce Jitka Hysková, Dita Tichá

foto Jan Zavřel, Jiří Černovský

sazba Petr Lozan

sken Alfa Medimedia, s. r. o.

tisk MART-print, s. r. o.

vydání 1. – Praha, 2008 – 56 stran

ISBN **978-80-254-3517-5**

HAIMA CZ

ČESKÁ TELEVIZE

DĚKUJEME

paní **Ing. Marii Holé** a **České televizi** za svolení použít postavičky **Jů, Hele** a **Muf** v této knížce bez nároku na honorář

společnosti **Alfa Medimedia**, s. r. o., za pomoc při realizaci knížky

společnosti **Ronald McDonald Charity**, o. p. s., za uhrazení nákladů spojených s pořízením fotografií na oddělení

Ministerstvu zdravotnictví ČR, které částečně pokrylo náklady na vydání této publikace

Jiřímu Černovskému a **Jitce Hyskové** za pořízení snímků maňásků
a **Janu Hrdému** za zapůjčení ateliéru

ISBN 978-80-254-3517-5